

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора Головка Сергія Вікторовича на дисертацію Чабанова Павла Вікторовича за темою:

«Діагностика та лікування хворих на нейрогенні розлади сечовипускання з поєднаною патологією дистальних відділів товстої кишки» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.06 – урологія

ВІДГУК

Актуальність теми Про медичних наук, професора Головка Сергія Віктора Робота присвячена вивченню поєднаної нейрогенної дисфункції нижніх сечовивідних шляхів і нижніх відділів товстої кишки, визначенню пріоритетних методів діагностики та розробці оптимальних неінвазивних методів лікування. Проблема поєднаної нейрогенної дисфункції нижніх сечовивідних шляхів і нижніх відділів товстої кишки за останні роки набуває все більшої значущості, оскільки у людей із зазначеною хворобою суттєво знижується якість життя, а існуючі методи лікування залишаються не в повній мірі достатньо ефективними. Сучасна фармакотерапія дозволяє покращити якість життя пацієнтів із зазначеною патологією, але в цілому ця проблема є актуальною і потребує удосконалення існуючих підходів до їх вирішення. В цьому контексті робота є актуальною, оскільки ставить за мету покращити ефективність лікування хворих із поєднаною нейрогенною патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки шляхом обґрунтування диференційованого підходу в залежності від стану тонусу детрузора та розробити нові патогенетично обґрунтовані способи лікування.

Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану НДР ДУ „Інститут урології НАМН України” «Вивчити особливості етіології, патогенезу, діагностики та лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки» (номер державної реєстрації 0114U000099).

Новизна наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Вперше патогенетично обгрунтовано взаємозв'язок нейрогенних розладів сечовивідної системи та нейрогенних розладів дистальних відділів товстої кишки залежно від тонуусу детрузора.

Вперше вивчено симптоматику нейрогенних розладів дистальних відділів товстої кишки в залежності від різних видах тонуусу детрузора.

Визначено клінічні прояви нейрогенних розладів дистальних відділів товстої кишки з проведенням кореляції стану товстої кишки у відповідності до визначених параметрів м'язової активності сечового міхура.

Обгрунтовано підходи до комплексного виявлення поєднаних нейрогенних порушень функції сечового міхура і товстої кишки, що дозволило розробити відповідний алгоритм діагностики цієї патології.

Науково обгрунтовані комплексні методи лікування з використанням електростимуляції залежно від тонуусу детрузора при поєднаних нейрогенних розладах нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки.

Практичне значення наукових результатів, висновків та рекомендацій дисертаційного дослідження

Розроблено алгоритм комплексної діагностики, що включає в себе електроміографію, уродинамічне та колодинамічне дослідження для виявлення функціонального стану нижніх відділів сечовивідної системи та дистального відділу товстої кишки, що є основою для обгрунтування принципів диференційного підходу до лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки.

Запропонована методика дозволяє відновити функціональний стан нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки та призводить до зменшення ускладнень у вигляді загострення хронічного циститу та пієлонефриту, що покращує якість життя цієї категорії хворих.

Розроблено методи лікування при гіперактивному і гіпоактивному стані детрузора у хворих з поєднаними нейрогенними розладами нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки.

Ступінь обґрунтованості та вірогідності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Усі наукові положення, які викладені у дисертаційній роботі, отримані автором самостійно на основі результатів дослідження 252 хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки. Для досягнення поставленої мети визначено 7 завдань, які внесли нові дані про виникнення поєднаних нейрогенних розладів нижніх відділів сечовивідної системи і нижніх відділів товстої кишки, функціональний стан нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки, клінічні прояви та стан товстої кишки в залежності від тону детрузора, розроблено алгоритм діагностики та лікування хворих.

Достовірність наукових положень та висновків, сформульованих у дисертації

Сформульовані у дисертації основні наукові положення та висновки отримані внаслідок аналізу та виявлення достовірних наукових фактів. При співставленні узагальнених даних з фактичним матеріалом виявлено їх відповідність. Отримані результати дослідження задокументовані 99 таблицями та 42 рисунками. Цифрові результати підлягали математично-статистичному аналізу за методами варіаційної статистики з визначенням середнього арифметичного, стандартного квадратичного відхилення середнього арифметичного, середньої зваженої похибки та ступеня і коефіцієнта вірогідності. Обрана величина коефіцієнту вірогідності ($p < 0,05$) відповідає загальноприйнятим вимогам медико-біологічних досліджень. Об'єктивність та вірогідність отриманих результатів сумніву не викликає. Це дає можливість вважати надані автором наукові положення і висновки за достатньо обґрунтовані та статистично достовірні.

Повнота викладу основних наукових положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях

По темі дисертації опубліковано 31 наукова праця (5 самостійно), із них 25 статей у фахових наукових виданнях, що входять в перелік ДАК України, 6 тез у матеріалах науково-практичних конференцій. Отримано 7 патентів.

У публікаціях повною мірою відображені основні наукові положення проведеного дисертаційного дослідження, а також висновки та рекомендації. Основні наукові положення, висновки та рекомендації доповідались та обговорювались на різних наукових форумах, про що свідчать відповідні публікації.

Структура та зміст дисертації

Дисертація викладена державною мовою на 319 сторінках машинопису. Складається із вступу, огляду літератури, розділів з описом власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій. Робота ілюстрована 99 таблицями, 42 малюнками. Бібліографічний показник включає 346 джерел, серед яких 201 зарубіжних авторів.

Дисертація побудована за загальноприйнятим планом та містить анотацію, вступ, розділи огляду літератури, матеріалів та методів, результатів власних досліджень, висновків, практичних рекомендацій та показчик використаних джерел літератури. Загальний обсяг дисертації відповідає вимогам ДАК МОН України щодо докторських дисертацій. Структура дисертації традиційна, по типу наукового рукопису, матеріали досліджень викладені у логічній послідовності.

У вступі обґрунтовано актуальність, приведені наукова новизна, практична значимість одержаних результатів, сформульовані мета та завдання дослідження. На основі критичного аналізу літератури сформульовані проблемні та недостатньо вивчені аспекти, виділені завдання, що потребують негайного вирішення для підвищення ефективності лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх сечовивідних шляхів та

дистальних відділів товстої кишки. Автор проаналізував сучасні уявлення про етіологію, патогенез, діагностику та лікування цієї категорії хворих, а також продемонстрував необхідність електроміографічного та уродинамічного досліджень для визначення тактики лікування залежно від тону м'язових структур нижніх сечовивідних шляхів та дистальних відділів товстої кишки.

У розділі «Матеріали і методи дослідження» приведена характеристика хворих, виділені клінічні групи, в яких проведений аналіз отриманих даних. Описані застосовані при обстеженні пацієнтів загально-клінічні, лабораторні, ультразвукові, рентгенологічні, уродинамічні, електроміографічні методи, анкетування хворих. Охарактеризовані методи статистичної обробки отриманих даних.

Третій розділ присвячений обґрунтуванню принципів лікування хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх відділів сечовивідної системи і дистальних відділів товстої кишки. Розділ добре ілюстрований на доступному інформаційному рівні. Принципових зауважень до розділу немає.

В 4-7 розділах наведені результати лікування хворих з гіпотонічним нейрогенним сечовим міхуром, хворих гіперактивним сечовим міхуром з гіперкінетичним тонусом детрузора, хворих гіперактивним сечовим міхуром з гіпокінетичним тонусом детрузора та хворих змішаної групи нейрогенним сечовим міхуром з поєднаною нейрогенною патологією дистальних відділів товстої кишки.

У восьмому розділі доведено, що застосування запропонованого комплексного диференційного консервативного лікування поєднаної нейрогенної патології нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки призвело до зменшення на 85,2% кількості імперативних позивів до сечовипускання, на 79,8% - епізодів нетримання сечі, на 81,2% - нетримання рідкого калу, на 76,8% - твердого калу, на 84,4% - газів; досягнуто нормалізація акту сечовипускання та дефекації у 67,1% та 84,5% відповідно.

Окремий розділ було присвячено аналізу та узагальненню результатів дослідження.

Висновки в кількості 7 відповідають меті та завданням дослідження і повністю виходять із результатів роботи, є досить аргументованими та не викликають заперечень.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Практичні рекомендації та результати дисертаційного дослідження можуть використовуватись у лікувальній роботі урологічних та проктологічних відділень медичних закладів Міністерства охорони здоров'я України та в навчальному процесі у медичних ВНЗ.

Недоліки дисертації щодо їх змісту і оформлення

Оцінюючи позитивно роботу Чабанова П.В., вважаю за необхідне висловити ряд запитань і зауважень.

Запитання:

1. Які, на Вашу думку, профілактичні заходи у хворих з поєднаною нейрогенною патологією нижніх сечовивідних шляхів і дистальних відділів товстої кишки є найбільш ефективними?
2. Чи є особливості лікування пацієнтів в разі виникнення рецидиву в процесі спостереження після стійкої ремісії.

Зауваження:

1. Робота переобтяжена цифровим матеріалом.
2. Не завжди використовуються вказані скорочення.
3. У списку використаних джерел приведено кілька досить застарілих робіт.

Проте зауваження та недоліки не носять принципового характеру та не впливають на загальне добре враження від наукової роботи.

ВИСНОВОК

Таким чином, дисертація Чабанова Павла Вікторовича за темою: «Діагностика та лікування хворих на нейрогенні розлади сечовипускання з поєднаною патологією дистальних відділів товстої кишки» за актуальністю, обсягом проведених досліджень, науковою новизною, теоретичною та практичною значимістю отриманих результатів повністю відповідає вимогам п.10 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року № 567 та від 19.08.2015 р. №656, а її автор заслуговує на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук.

Офіційний опонент:

Начальник клініки урології

Національного військово-медичного

клінічний центру «ГВКГ» МО України,

доктор медичних наук, професор

С.В. Головка

Підпис

Головка С.В.
ЗАСВІДЧУЮ

Начальник відділу персоналу (та строевий)
підполковник

О.О. Кузнецов
О.О. Кузнецов

